

Юбилей

Доктор хонорис кауза Илия Делев на 90 години

На 3 август 2011 г. се навършиха 90 години от рождението на изтъкнатия наш колекционер и дарител доктор хонорис кауза на Минно-геоложкия университет "Св. Иван Рилски" Илия Делев.

Г-н Илия Делев е роден през 1921 г. в с. Ивански, (бивше Злокучене) Шуменско. Юношеската му мечта е да пътува в далечни страни и да търси скъпоценни кристали. През 1946 г. напуска родината си и след дълго странстване и редица изпитания през няколко държави от Европа (бивша Чехословакия, Австрия и Италия) и Южна Америка (Перу, Еквадор и Венецуела) стига до далечна Бразилия, където се заселва в най-богатия на скъпоценни и ювелирни минерали щат Минас Жераис. Това е времето и мястото на масово търсене и добив на планински кристал за нуждите на електрониката (този използван в индустрията кварц е познат с търговското наименование пиезокварц). Попадайки в царството на една от световните провинции на скъпоценни минерали, г-н Делев посвещава живота си от една страна на търсене, добив и търговия със ювелирни минерали, а от друга – на делото на запазване за бъдещите поколения на най-големите кристални образци, които в редица случаи са били раздробявани и разрушавани от неграмотните миньори или търсачи на скъпоценни минерали.

Той е дарител и създател на колекции с феноменални гигантски минерали предимно от разновидностите на

кварца в София – Национален музей "Земята и хората", Париж (Франция) – Национален музей по естествена история, Сиатъл (САЩ), Страсбург (Франция), Боркуло (Холандия), София – Музей на уникалните кристали "Илия Делев" при Минно-геоложкия университет "Св. Иван Рилски" и Чирпан – къща-галерия "Никола Манев". Неговото изследователско, колекционерско и дарителско дело е пример за днешните и бъдещите поколения. За своите заслуги към науката и културата той е бил отличен през годините с наградите "Командор на академичните палми" (Франция) и "Мадарски конник" (България).

Той е написал автобиографична книга за преживяната в своя живот и за създаването на колекциите с гигантски минерални образци "Феноменалните кристали" (1995), която е преведена и на английски език (2004). В обновеното английско издание се прави още и преглед на скъпоценните минерали и други полезни изкопаеми на територията на Бразилия.

Г-н Делев прави няколко дарения с редки минерали и уникални кристали на Минно-геоложкия университет "Св. Иван Рилски". На тяхна база и със съдействието главно на Корпоративна търговска банка към Ректората на университета беше изграден най-новия минералогически музей в столицата, който носи името на дарителя. В музея са представени редки кристални и минерални образци от Бразилия в следните тематични раздели: кристалните цветя на природата; парад на феноменални кристали; съкровищата на щат Минас Жераис; ювелирни пегматитови минерали; минералните богатства на Бразилия; прекрасният свят на ахатите; благородният аметист; кварцовата палитра; феерия от планински кристал; природа и изкуство. Специални акценти на музея са "аметистовата стая" и "кристалната стая".

На скромно тържество по случай своя юбилей, г-н Делев беше поздравен с адреси от Българското геологическо дружество, на което е Почетен член, от Българското минералогическо дружество, на което е Почетен член и от Минно-геоложкия университет "Св. Иван Рилски", на който е "Доктор хонорис кауза".

Българските геолози, минералози и всички любители на кристалите пожелават на юбиляра още много години здраве, жизнерадостност и нови вълнуващи срещи.

Руслан И. Костов